



UNIVERSITÄTS-
BIBLIOTHEK
PADERBORN

**R. P. D. Thomæ Delbene Marvbiensis, Clerici Regvlaris,
Sacrae Theologiae Professoris ... De Immvnitae, Et
Ivrisdictione Ecclesiastica**

Bene, Thomas del

Lugduni, 1674

XVI. An priuetur nocturnus depopulator agrorum?

[urn:nbn:de:hbz:466:1-98676](https://nbn-resolving.org/urn:nbn:de:hbz:466:1-98676)

fit necessaria, duo actus sufficiant; quia ad inducendam consuetudinem duo actus sufficiunt, ex Gloss. in *auth. de testibus*, §. quia verò multi, & l. 2. in fin. Cod. de *Episcop. audiendi*. & docent Graff. de *casib. referu. lib. 1. cap. 10. num. 14.* Floronus *part. 2. cas. 4. num. 10.* & alij contra Antoninum Dianam *part. 6. tract. 1. resol. 15.* & alios.

24 Quod dixi de publico latrone, idem dicas de grassatore, & agrorum depopulatore, quod scilicet ad hoc, ut quis immunitate priuetur, requiratur etiam, quod non semel, sed pluries similiter actu grassatus, vel depopulatus fuerit.

25 Dices, in aliquibus Regnis (ut in Regno Siciliae ex vi Regiae Pragmaticae, sub Rubr. de *furt. & rapin. tit. 47. pragmat. 1.*) qui semel deliquit delicto, quo supra, vita priuatur: ergo & immunitate Ecclesiarum etiam priuatur.

Respondetur, nego consequentiam, & disparitas est, quia Principes, licet possint disponere circa vitam hominis, non tamen possunt disponere circa immunitatem Ecclesiarum, cum hoc spectet tantum ad Summum Pontificem, sicuti dicam *infra dub. 20. sect. 7. ad fin.* & docent Peregrin. de *immunit. c. 6. n. 9.* Ambrosin. *cap. 3. n. 6.* & ex ipsiusmet Consiliariis Regiis, Peguera de *cis. 4. 10.* & Mastrillus de *indult. cap. 33. num. 7.* quidquid in contrarium sentiat Mar. Ital. *lib. 1. cap. 5. §. 1. num. 20.*

DVBITATIO XIV.

An priuetur simplex fur?

SUMMARIVM.

- 1 Simplex fur non priuatur Ecclesiastica immunitate, praesertim si furetur in loco publico.
- 2 Simplex fur, licet nonnulli asserant, si tamen extet consuetudo in contrarium, gaudet immunitate.
- 3 & 4. Qualibet consuetudo sublata est per constitutionem Gregorianam, sed secus si consuetudo introducta sit alicubi post dictam Bullam.

1 Respondetur negatiue, quia simplex fur (praesertim si furetur in loco non publico) non est latro publicus, & exceptio vnus firmat regulam in casibus non exceptis. Vide Innocentium in *cit. cap. inter alia*, & ibi Hostiensium *num. 4.* & Ioannem Andream *num. 6.* item Farinacium *cap. 12. num. 165.* Ambrosinum *cap. 3. num. 5.* Mastrillum de *indult. cap. 32. num. 8.* Riccium *part. 4. dec. 144.* Nouarium in *summa Bullarum, tit. de immunit. num. 47.* & Dian. *part. 6. tract. 1. resol. 15.*

2 An autem talis immunitate priuetur, saltem ex consuetudine?

Respondetur, quod (quamvis asserant Couarru. 2. var. *cap. 20. num. 16. ad fin.* Clar. in *pract. lib. 5. §. fin. q. 30. vers. quarto, an fures.* Farinacius de *carcerib. q. 28. num. 51.* & Suarez *lib. 3. cap. 11. num. 5.* ex eo, quod haec consuetudo non sit contra immunitatem Ecclesiae, quia ex Ecclesiae consensu introducta est, ut tales delinquentes arceantur) tamen cum Farinacio reuocante priorem sententiam in *append. de immunit. cap. 6. n. 94.* Tusch. *verb. Eccles. concl. 10. num. 23.* Mar. Ital. de *immunit. lib. 1. §. 1. n. 2.* & Bonacina *disp. 3. quaest. 7. de immunit. §. 4. num. 5.* negandum sit, quia cum Constitutio Gregorij XIV. ad vnā tantum formam immunitatem hanc Ecclesiae reducerit, sublata qualibet alia forma sub clausula irritante, consuetudinem talem (si de facto alicubi fuerat introducta) sustulit. Nisi forsan dicas,

3 §. 4. num. 5. negandum sit, quia cum Constitutio Gregorij XIV. ad vnā tantum formam immunitatem hanc Ecclesiae reducerit, sublata qualibet alia forma sub clausula irritante, consuetudinem talem (si de facto alicubi fuerat introducta) sustulit. Nisi forsan dicas,

4 iterum post ipsam Constitutionem Gregorij XIV.

dictam consuetudinem alicubi legitime introductam, & praescriptam esse, quod an sit verum, viderint qui affirmant: nam si sic est, non audeo illam damnare. Vide quae diffusius dicentur *dub. 24. sect. 5. & 8. & dub. 41. sect. 2. n. 18.* & quae dicebantur *dub. 6.*

DVBITATIO XV.

An priuetur persona captiuans, & componens?

SUMMARIVM.

1. & 2. Captiuans, & componens personas, si pluries id faciat, ut supra in itineribus, & stratis publicis, etiam urbium, non gaudet immunitate, secus si id faciat priuatim, & secretò, siue immediate, siue missis aliquibus nuntiis, vel literis comminatoriis.

Respondetur, quod immunitate priuetur personas captiuans, & eas componens, si id faciat pluries (ut supra) in itineribus, & stratis publicis, etiam urbium; quia tunc est latro publicus, vel grassator; secus si id faciat priuatim, & secretò, siue immediate, siue missis aliquibus nuntiis, vel literis comminatoriis, quia tunc non est neque publicus latro, neque grassator. Atque ita docent Carolus Maranta in *Controversiis, part. 2. respons. 46. n. 16. & 17.* & Diana *part. 6. tract. 2. resol. 15.* contra Nouarium in *summa Bullarum, tit. de immunit. num. 44. in fin.* qui ut recte aduertit Diana in *resol. cit.* non ad rem adducit Mastrillum, cum hic loquatur in terminis indulti à Rege concessi, & non in terminis Constitutionis Gregorij XIV. quae excludit omnem extensionem de casu ad casum, ut dicemus *infra dub. 24. sect. 1. & seqq.* Vnde apparebit, quod etiam gaudeat immunitate in terminis iuris communis.

DVBITATIO XVI.

An priuetur nocturnus depopulator agrorum?

SUMMARIVM.

- 1 Nocturnus depopulator agrorum gaudet immunitate.
- 2 Agrorum depopulator pluribus per insidias exitium excogitat.
- 3 Agrorum depopulator Rempubicam, eiusque quietem, & pacem grauiter perturbat.
- 4 Agrorum depopulator de iure Casareo plectitur poena ultimi supplicij, licet sapè sola poena trivernis, vel fustigationis puniatur, parte satisfacta.
- 5 Agrorum nocturnus depopulator est, qui nocte agrorum segetes, vel vinearum fructus destruit, ibi se abscondendo, vel alia via eos deuastando.
- 6 Idem dic de incendente agros, qui propterea neque gaudet immunitate, quia tamen gaudent alij incendiarij, per se loquendo.
- 7 Depopulator nocturnus agrorum non gaudet immunitate, licet delictum non sit publice factum, dummodo de illo constet.

Respondetur affirmatiue, *cit. cap. inter alia, de immunit. Eccles.* & docent ex communi Farinac. de *carcerib. q. 28. n. 50.* & in *append. de immunit. c. 11. n. 158.* Layman

Layman lib. 4. traſſ. 9. cap. 3. num. 8. & Ambroſinus c. 4. num. 5. & meritò; quia teſte Gloſ. in cap. ult. de immu-
nit. Eccleſ. agrorum depopulator pluribus per inſidias
exitium excogitat, c. eſt iniuſta, 23. quaſt. 4. & Rempu-
blicam eiſque quietem, & pacem grauiter perturbat,
l. 2. Cod. quando liceat ſine iudice ius ſibi dicere; contra
quem etiam Leo X. Bul. 10. num. 2. renouauit quaſcum-
que Conſtitutiones, & pœnas antea latas: & lex 2.
ff. arbor. furt. caſar. infligit pœnam mortis, quamvis
ſapè ſola pœna triremis, vel fuſtigationis puniat, ſed
parte ſatiſfacta, vt notauit Clarus lib. 5. §. ſin. quaſt. 68.
Eſt autem agrorum nocturnus depopulator, qui
nocte agrorum alienorum ſegetes, vel vinearum fru-
ctus deſtruit, ibi ſe abſcondendo, vel alia via eos ſub-
ripiendo, vel deuſtando, l. 1. Cod. quando liceat ſine
Iudice ius ſibi dicere, & docent Hoſtienſis, Inocen-
tius, Ioannes Andreas in cit. cap. inter alia, Peregrin-
us cap. 6. Decianus lib. 6. cap. 25. num. 3. Tuſchus
verb. Eccleſia, conſcluſ. 11. num. 10. Suarez de relig. lib. 3.
cap. 11. num. 4. Mar. Italia lib. 1. cap. 5. §. 1. Farinac. in
locis ſupra citatis, & Ambroſinus ubi ſupra, num. 4. &
alij paſſim.

Idem dic de incendente agros, hic enim etiam dici-
tur agrorum depopulator. Imo Decian. loc. cit. c. 28.
num. 24. Mar. Italia §. 3. num. 56. & ſeqq. & Peregrin.
cap. 12. num. 6. idem dicendum putant de aliis incen-
diariis data opera incendentibus, quod mihi non pro-
batur; quia hi per ſe loquendo non comprehendunt
in exceptionibus Gregorianæ, ſicuti dicam du-
bit. 24. ſect. 15.

Dixi, per ſe loquendo, quia ſi ex incendio ſequatur
proditoria mors, vel aliud delictum exceptum in di-
cta Gregoriana, clarum eſt, ſic delinquentem immuni-
tate Eccleſiæ non gaudere.

Vt autem dictus depopulator agrorum immunita-
te priuetur, non requiritur, delictum ab ipſo publicè
fieri, ſed ſufficit, quomodo cunque fieri, dummodo de
illo conſtet, & pluries factum fuerit. Vide Farinac. cit.
cap. 11. num. 160. & Ambroſinum cit. cap. 3. num. 3. Vide
etiam quæ dicebam dub. 13. num. 14.

DUBITATIO XVII.

An priuetur diurnus depopulator
agrorum?

SUMMARY.

1. Diurnus depopulator agrorum, inſpecto c. inter alia,
de immunitate non priuatur dicto immunitatis pri-
uilegio.
2. Diurnus depopulator, attenta Conſtitutione Gregoria-
na indefinite loquente, non gaudet immunitate, in
ſententia aliquorum Doctorem.
3. Opinio in contrarium non eſt improbabilis, quia Con-
ſtitutio Gregoriana intelligi debet ſecundum ius
commune, quod ſolum nocturnos excludit.
4. Diurnus agrorum depopulator comprehenditur ſub
exceptione publici latronis, ſi ſcilicet publicè agros
deuſtaret, & non clandestinè.

Reſpondetur, quod e contra immunitate non
priuetur diurnus depopulator agrorum; quia
ly nocturnus in citat. cap. inter alia, tacitè excludit
diurnum; & quia cùm ſit materia pœnalis, non eſt
extendenda.

An autem talis priuetur, ſaltem ex vi Conſtitutio-
nis Gregorij XIV.

Reſpondetur, quod (quamvis affirmant, & rectè,
Farinac. de immunitat. cap. 11. num. 161. Ambroſinus

cap. 4. num. 5. Scortia Theor. 385. Barboſa de iure Ec-
cleſ. lib. 2. cap. 3. num. 87. Lezana verb. immunitas, n. 10.
& Bonac. diſp. 3. quaſt. 7. de immunit. §. 4. num. 6. ex eo,
quod dicta Conſtitutio demens particulam, no-
cturnus, ab immunitate indefinite excludat depopu-
latores agrorum) negari tamen non improbabili-
ter poſſit; quia illos excludendo Conſtitutio Gre-
gorij XIV. intelligi debeat iuxta ius commune,
quod ſolum nocturnos excludit, cùm ex alio capite
talis excluſio, vtpotè derogans immunitati, ſit odio-
ſa, & pœnalis, & conſequenter non ſit latè, ſed ſtrictè
interpretanda, & ſic non de diurno, ſed de ſolo no-
cturno intelligenda.

Cæterùm eſſi diurnus, vt dicebam, non videatur
quodammodo ſub iis verbis comprehendì, compre-
henditur tamen ſub exceptione publici latronis, ſi
ſcilicet publicè vineas, vel agros aliorum deuſtaret, eſſi
non item clandestinè.

DUBITATIO XVIII.

An priuetur viarum graſſator?

SUMMARY.

1. Graſſator viarum non gaudet Eccleſiæ immuni-
tate.
2. Graſſator viarum eſt qui in Vrbe per inſidias aggre-
ditur, vt viatores ſpoliet, vulneret, vel occi-
dat.
3. Ly graſſati, frequentationem denotat.
4. Graſſator viarum, ſi non in loco publico, & frequen-
tatis itineribus aggreditur, gaudet Eccleſiæ immu-
nitate, contra nonnullos.
5. Hinc conſores monetarum, & alij ſine armis, & vio-
lentia ſubripientes, ſeu occultè, vel in viis priuatis,
aut etiam in viis publicis, at non per inſidias, ſed
quaſi ex accidenti furantes, non priuantur immuni-
tate Eccleſiæ.
6. Quamvis nonnulli putent, contrarium conſuetudine
ex parte receptum eſſe de eo, qui in viis priuatis,
aut alibi per inſidias aggreditur, & furatur.

Reſpondetur affirmatiuè, citat. capite inter alia, i
ibi: Qui dum itinera frequentat, vel publicas ſtra-
tas obſidet aggreſſionis inſidiis. Et cit. Conſtitut. Grege-
rij XIV. ibi: Vtrumque graſſatores, qui dum itinera
frequentata, vel publicas ſtratas obſident, ac viatores ex
inſidiis aggrediuntur. Et probatur, quia graſſatores
viarum comprehenduntur nomine latronum, quamvis
à latronibus differant in hoc, quod latro dicitur,
qui vias extra Urbem obſidet, graſſator verò in Vrbe,
l. capitalium, §. graſſatores, ff. de pœnis. Decian. lib. 6.
cap. 28. num. 2. Ambroſin. cap. 2. num. 4. & Farinac. in
append. cap. 12.

Eſt itaque viarum graſſator, qui in Vrbe per inſi-
dias aggreditur, vt viatores ſpoliet, vulneret, vel oc-
cidat, vt docent communiter Doctores; vbi nota, quod
per vnā graſſationem non priuetur quis Eccleſiaſti-
ca immunitate, quia verbum graſſari, frequentationem
denotat, vt ex Deciano, Ambroſino, & Farinacio
refert Barboſa de iure Eccleſ. lib. 2. cap. 3. num. 84. & ego
dicebam dub. 13. num. 8.

Cæterùm, an ſufficiat, vt immunitate priuetur, ſi
aggreditur, quamvis non in loco publico.

Reſpondetur, quod (quamvis Innocentius in dict.
capite inter alia, col. 2. Hoſtienſis num. 4. verb. immu-
nitas, Ioan. Andreas num. 6. perſ. inſidiis, affirmant
ex eo, quod in cap. inter alia, exempli gratià dicitur:
Qui itinera frequentata, & publicas ſtratas obſi-
dat.